

Dunaszekcsői Hírek

5. évf. I. szám

2026. Január

Tartalom:

Helyi hírek.....	2-7. oldal
Zöld sarok.....	8. oldal
Történelmi növények.....	9-11. oldal
Könyves sarok.....	11. oldal
Tév/hitek	12. oldal
Hangsín	13-16. oldal
Virágszirmok.....	16. oldal

Programajánló

2026. január 31. (szombat) -
Svábbál - Művelődési Ház

Elérhetőségek:

- muvhaz.dszekcso@gmail.com

- Dunaszekcsői Művelődési Ház Facebook
oldala

- 7712 Dunaszekcső Kossuth Lajos u. 33.

- [instagram](#)

- weboldal:muvhazdszekcso.wixsite.com

Az újságot megjelentette Dunaszekcső
Község Önkormányzata 150 példányban.

Szerkesztő: Mikoláné Kulutáczi Tímea

Lektorálta: ifj. Galambosi László

8+

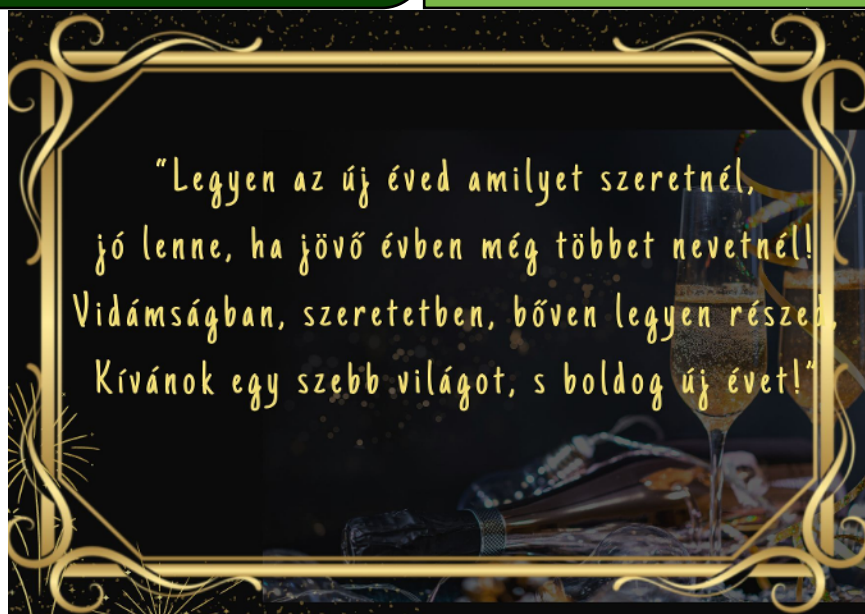
@

f

9

Instagram

i

Iskolás hírek

Meseismereti verseny (Märchenwettbewerb) a Lenau Házban

Minden évben nagy lelkesedéssel készülünk a pécsi Lenau Ház által meghirdetett versenyre, melynek köszönhetően mindig újabb meséket ismerhetünk meg. Egy ötödikesekből és egy hatodikosokból álló csapat indult útnak november közepén, hogy összemérje tudását a többiekkel. Idén kreatív feladattal is készültünk Josef Michaelis tiszteletére, az egyik legkedveltebb versét dolgoztuk fel a gyerekek szemszögéből. A versenyen érdekes és játékos feladatok voltak, a gyerekek nem unatkoztak egy percet sem. A kreatív állomáson mindenki a saját elképzelése alapján készíthetett

magának egy kitűzött, közben finom kalácsot is kínáltak a szervezők. A verseny után fáradtan, de sok szép élménnyel tértünk haza.

Márton-napi felvonulás

Hagyományainkhoz híven november 11-én tartottuk Márton napi lámpás felvonulásunkat. A lámpásokat német, illetve népismeret órákon készítettük el a gyerekekkel. Szent Márton egyik legismertebb jótettét az ötödik osztály adta elő, a Dunaszekcsőért Alapítványnak köszönhetően korhű jelmezeket tudtunk felvenni. Az alsó tagozatosok énekeltek, majd az óvodások táncoltak és énekeltek Márton-napi dalokat magyar illetve német nyelven. A műsor után mindenki kedvére falatozhatott a zsíros kenyérből, hozzá forró teát is ihatott, miközben a tűz körül jókedvű beszélgetés zajlott. A Dunaszekcsői Gyermekekért Egyesület segítségével a

gyerekek liba alakú kekszeket is sütöttek, amiket szintén mindenki megkóstolhatott.

Szeretnénk megköszönni a Szekcsői Németek Nemzetiségi Önkormányzatának és a Teleház dolgozóinak segítségét, amellyel hozzájárultak a rendezvény megrendezéséhez.

Mesés utazás a bábok világába – látogatásunk a Bóbita Bábszínházban

Iskolánk alsó tagozatos tanulói ebben a tanévben is nagy izgalommal készültek a már hagyományosnak mondható bábszínházi kirándulásra. Sokadik éve váltunk bérletet a pécsi Bóbita Bábszínházba, és mindig örömmel térünk vissza, hiszen a társulat előadásai különleges élményt nyújtanak a gyerekeknek és a pedagógusoknak egyaránt. A tanév során két bábelőadást nézünk meg, így a gyerekek biztosan számíthatnak arra, hogy legalább kétszer beléphetnek a mesék varázslatos világába.

Az idei első utunkra Dunaszekcsőről külön busszal indultunk. Már a reggeli készülődés is tele volt izgalommal: a gyerekek a buszra felszállva lelkesen találgatták, vajon milyen lesz az előadás, milyen bábfigurákkal találkozhatnak majd, és vajon lesz-e kedvenc szereplőjük.

Ezúttal az „Ali király ünnepi vacsorája” című előadást tekintettük meg. A darab már az első percekben magával ragadta a gyerekeket: a színes, ötletes bábok, a humoros párbeszéd és néha csipetnyi tanulság mind hozzájárultak ahhoz, hogy a gyerekek teljes figyelme a színpadra irányuljon. A történet Ali király vendéglátásáról és az ünnepi vacsora körüli bonyodalmakról szólt, sok nevetéssel és kedves pillanattal fűszerezve. Több kisgyerek szemében láttuk a csillogást, amikor egy-egy báb különösen vicceset mondott vagy váratlan fordulat történt a történetben.

A közös élmény ereje mindig érezhető ezeken az alkalmakon. A gyerekek az előadás után még sokáig beszélgettek a látottakról: ki melyik szereplőt szerette legjobban, mit tanultak a meséből, és vajon ők hogyan oldották volna meg Ali király problémáját. A pedagógusoknak pedig kiváló lehetőség nyílt arra, hogy beszélgetést indítsanak a vendégszeretetről, az együttműködésről és arról, milyen fontos másokra figyelni – hiszen mindez ott rejtett a történetben.

Ez a kirándulás ismét megerősítette bennünk, milyen nagy értéke van a kulturális programoknak a gyerekek életében. A bábszínház egyszerre nevel, szórakoztat, fejleszti a képzeletet, és maradandó élményt ad – mindezt játékos, szerethető formában. Hálásak vagyunk, hogy ismét részesei lehettünk ennek a varázslatnak, és már most izgatottan várjuk a következő utunkat a Bóbita Bábszínházba.

Wenczel Tilda,

Látogatás a Sziklakórházban - SZIKLA-UTI pályázat 2025.

Iskolánk az elmúlt években többször is elnyerte már az „A Szikla” Múzeumi Közhaznú Alapítvány évente kétszer kiírásra kerülő SZIKLA-UTI pályázatát, melynek keretében a 12 évesnél idősebb tanulók utazási és étkezési támogatást nyerhetnek a Sziklakórház Atombunker Múzeum látogatására.

Dr. Holczerne Tóth Melinda már szeptember elején beadta a 7-8. osztály számára tervezett programhoz szükséges dokumentumokat, így október elején nagy izgalommal és örömmel értesültünk a kedvező elbírálásról. A november 18-i kirándulást megelőzően volt még bőven tennivalónk: csoportos utazási igény bejelentése a MÁV-nak, majd a jegyek megvásárlása, szülők beszervezése a bátaszéki fuvarra, egyéb hivatalos ügyintézés.

Hamar eljött a nagy napunk, a meteorológusok is kedvező előrejelzést adtak, hiszen a napok óta esős idő után hideg, de derült időt jósoltak, így bizakodva indult útnak 14 tanuló 3 pedagógus kíséretében. A reggel 5 órai induláskor azért kicsit morcosak voltunk és vacogtunk. Szerencsére Bátaszéken nem kellett sokat várunk a vonatunkra, a sárbogárdi átszállásra pedig olyan kevés idő állt rendelkezésre, hogy a futástól még ki is melegedtünk. Kilenc előtt érkezünk meg a Keleti pályaudvarra, ahol kezdetét vette ismerkedésünk a fővárosi tömegközlekedéssel. A kezdeti bizonytalanságunk a nap végére már semmivé lett, de reggel még kicsit megszeppenve követtünk tanárinkat a mozgólépcsők, metrók, átszállások

világában. Hihetetlen, de alig 20 perc alatt a város másik végében találtuk magunkat, ahol kis séta után elértük a Sziklakórház épületét. Mivel a nyitásig még volt fél óra, a közeli várnegyedben megnéztük a Mátyástemplomot és a Halászbástyát, valamint gyönyörködtünk a pesti látképben is.

A múzeumba érve némi adminisztráció után saját idegenvezetővel indultunk neki a hegy gyomrába vezető útnak. Bár a tanáraink már meséltek a Sziklakórházban folyó tevékenységről, a történelmi háttérrel, s ezt részletesebben is megismerhettük a kezdésként levetített rövidfilmből, mégsem tudtuk elképzelni, mi vár ránk.

Megilletődve bolyongtunk az egykori barlangrendszer tervszerűen kiépített folyosóin, s úgy éreztük magunkat, mintha egy másik világba, másik korszakba kerültünk volna. Mai szemmel elképzelhetetlen, hogy a szűk folyosókon egykor betegeket szállítottak, a nem túl tágas kórtermekben többszáz ember feküdt a főváros ostroma során, a műtőkben az orvosok műtéteket végeztek! Szinte egy kis város tárult elénk: kórtermek, műtők, konyhák, vizsgálok,

mosdók, áramfejlesztők, szellőzőrendszer, gépterem.

Megkönnyítette a több évtizeddel ezelőtti helyzet elképzelését, hogy a múzeum területén nem csak korabeli használati tárgyakat, orvosi eszközöket láthattunk, de több, mint hetven viaszbábuval illusztrálták a háborús kórház mindennapjait. Viaszba dermedt a műtőorvos, kezében a szikével, vagy a betege, aki épp jajkiáltásra nyitotta a száját. A kórtermekben szenvedő ápoltak, a betegfelvételt adminisztráló ügyintéző. Félelmetesen élethű volt minden, az ember szinte el sem hitte, hogy a kapun kívül egy békés város vár ránk... Az utolsó néhány terem sem könnyített a lelkünkön, hiszen ott szembesülhettünk olyan életképekkel, amik azt tudatosították bennünk, hogy háborúk ma is vannak, az sziklakórház egykori hőseinek utódai ma is emberfeletti küzdelmet folytatnak a világ egyes tájain az emberek megmentése érdekében.

Megrendülten, kicsit elcsendesedve folytattuk utunkat a következő helyszínre, a Semmelweis Orvostörténeti Múzeumba. Kis eltévedés után kiderült, hogy itt sem lesz könnyen emészthető a sok látnivaló. Az érdekesen magyarázó múzeumi alkalmazottól sok információhoz jutottunk az orvostudomány kialakulásáról, fejlődéséről. Hallhattunk hátborzongató vizsgálati módszerekről, láttuk az ehhez használt eszközöket, maketteket az emberi test minden részéről, sőt üvegekben tárolt embriókat, testrészeket is.

A látogatást befejezve meg voltunk róla győződve, hogy – hiába jött el az ideje – senki nem fog ebédelni, hiszen a látottak nem voltak épp étvágygerjesztőek. Ennek ellenére az étteremhez érve fellelkesedtünk: a helyszín a Déli pályaudvar közelében álló vasúti kocsik volt – így már érthető volt,

miért Vagon étterem a neve. Itt már nem gondoltunk a gyomorforgató részletekre, amiket a nap folyamán láttunk, jóízűen

fogyasztottuk az ebédet, ami a pályázat részeként szintén ingyen volt.

A sok élmény ellenére most jöttünk igazán lázba: a vonat indulásáig volt két óra szabadidő, amit a közösen választott helyszínen, a Westendben tölthettünk el. Ebéd ide, vagy oda, mindenki letámadta az étkezőket, próbáltuk a hatalmas bevásárlóközpont minden zegét-zugát bejárni, az eddig kihasználatlan költőpénzünket elkölteni. Sajnos, a két óra hamar eltelt, egy utolsó metrózás után újra a Keleti pályaudvaron vártuk, hogy hazaindulhassunk. 12 órával a reggeli indulás után mindenki fáradtan rogyott le a vonaton, kicsit csendesebben utaztunk, mint reggel a nagy kaland előtt.

Minden résztvevő egyöntetű véleménye szerint szép és tartalmas napot tölthettünk Budapesten, azóta is fel-felemlgetjük a látottakat, tapasztaltakat.

Emmert Józsefné

Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program, avagy "Jöjj el, lásd meg, éld át!"

A Nemzeti Emlékezetpedagógiai Program célja, hogy a fiatalok élményszerű módon ismerkedjenek meg Magyarország történelmével és kulturális örökségével. A programban az általános iskolákból 7-8. osztályos tanulók vehetnek részt, választani a Nemzeti Örökség Intézete által kijelölt helyszínek közül lehet. Lényege, hogy összekapcsolja az iskolai tananyaghoz tartozó történelmi ismereteket, a nemzeti emlékhelyek szemléletes bemutatását és a közösségi élményszerzést. Így a diákok nemcsak megtanulják, hanem személyesen is átélhetik a múlt értékeit, ami erősíti identitásukat és a közösséghez tartozás élményét.

Hetedikeseink a szigetvári vár 1566-os ostromának eseményeit ismerhették meg testközelből a helyszínen. A program iskolai előkészítéssel indult, amely során felelevenítettük ismereteinket a korabeli magyar és török harcászatról, a küzdő felek céljairól, lehetőségeiről. Mindez azonban csak elmélet volt addig, míg a helyszínen meg nem jelent előttünk egy magyar vitéz korabeli öltözetben és fegyverekkel. Nemcsak kézbe foghattuk e fegyvereket, a szemünk láttára állt tüzelésre készen egy kanócos puska, majd dördült el

meglepően erőteljes hangon. Megtudtuk azt is, hogy milyen kiszereelésben készül a puskapor, és, hogy egy szablya mindössze egy kilogramm. Meg, hogy a magyarok szerették a színes ruházatot, és követték a divatot – még ha az török irányból érkezett is. Majd alámerültünk a kazamaták világába, ahol egy régi Ikarus busz virtuális szárnyán érkeztünk vissza a 16. század közepére. Látványos, szemléletes, tartalmas, izgalmas kalandba bocsátkozva haladtunk egyik teremről a másikra, megismerve a hősieles küzdelem és tragikus végkimenetelének részleteit.

Közelebbi kapcsolatba kerültünk a magyar történelem szereplőivel, mint valaha. Nemcsak tetteikkel szembesültünk, de az azokat kiváltó gondolatokkal, érzelmekkel is. Hezitálással és döntésekkel. Vajon mi hogyan döntöttünk volna? Az biztos, hogy néhány órára felértékelődött a HAZA szó, jó volt magyarnak lenni

Élménydús jutalomkirándulás Geresdlakon

A Dunaszekesői Német Nemzetiségi Önkormányzat jutalomkirándulással ismerte el azokat az alsó tagozatos diákokat, akik szorgalmasan és kiemelkedő eredménnyel tanulják a német nyelvet. A gyerekek nagy örömmel és kíváncsisággal készültek a különleges napra, amelynek úti célja Geresdlak volt – a Baranya megyei település, amely mézeskalácsfalujáról és hangulatos babamúzeumáról híres.

A program első állomása a mézeskalácsfalu megtekintése volt. A gyerekeket már belépéskor elvarázsolta a frissen sült mézeskalács illata és a pici, részletgazdag házikók látványa. A falucska miniatűr utcáin sétálva a tanulók megismerhették a készítés folyamatát is: hogyan gyúrnák, sütik és díszítik a mézeskalácsokat a helyi alkotók. A fantáziadús jelenetek – templom, porták, kisboltok és ünnepi figurák – sok mosolyt csaltak az arcokra, és a gyerekek érdeklődve fedezték fel az apró kis részleteket.

A mézeskalácsok világa után a csoport a geresdlaki babamúzeumba látogatott. Itt a gyerekek több száz-féle, különböző népviseletbe öltöztetett baba között barangolhattak. A kiállítások nemcsak szépségükkel, hanem történeteikkel is lenyűgözték a kicsiket: megtudhatták, milyen volt régen egy falusi porta, hogyan öltözködtek a különféle

tájegységeken, és milyen hagyományos eszközöket használtak a mindennapokban. A gondosan berendezett jelenetek és a részletgazdag bábuk igazi időutazást kínáltak számukra.

A résztvevők és a pedagógusok nevében ezúton is szeretnénk kifejezni hálánkat a Dunaszekesői Német Nemzetiségi Önkormányzatnak, amiért támogatásukkal felejtethetetlen napot szereztek a diákoknak.

Wenczel Tilda

December

Zöld sarok - Dr. Acél Csaba rovata

Ez az időszak, amikor számvetést készítünk az elmúlt évről és derűs optimizmussal tervezzük a jövőt. Már amennyire a mai világban a jövő tervezhető. Vadászatban nem az év vége a leltár készítés ideje, hanem február vége, a vadász idény lezárása.

A terület gazdái ilyenkor adják le évi jelentésüket, ami csak egy rideg számsor ugyan, de a hatóság kezében fegyver, ugyanis ennek alapján szabják meg a következő évi kilövések számát. Annakidején, amikor ez a feladat még rám hárult és megkaptam az irreális kilövési terveket – amiket íróasztal mellett ücsörgő „szobavadászok” állítottak össze – rá kellett jönnöm, hogy mennyire elszakadt a reális valóság és a bürokrácia. Magyarán, köszönő viszonyban sincsenek egymással.

Január – a népi naptárban – a Fergeteg hava, ami nem sok jót ígér, ha beválik. Sokan emlékeznek az

1987-es nagy hóra, ami brutális hideg levegővel és viharos széllel párosult. Nagy hideg is volt, néhány helyen -22 fok. Nos, ez az igazi fergeteg hava, de köszönjük, nem kérünk belőle.

Az ilyen zord időjárásnak, jótékony hatása is van a vadon élő állatokra, mert szelektív hatása miatt, a gyenge, életképtelen egyedeket elviszi, de az erős, egészséges állatok megmaradnak.

Az elmúlt év „hozadéka” lett, a megyehatáron megjelenő sertéspestis,

ami miatt statárium lett kihirdetve a vaddisznókra. Az, ami korábban szegény volt, a vemhes, vagy malacos göbék kilövése, most elvárás lett. Erre mondják népiesen, hogy az „írmagját is ki akarják irtani”.

forrás: internet

Kilóg a „lóláb”, ugyanis gazdasági érdekek vezényelik a hatóságokat, amikor ezt elrendelték.

Sertéspestis korábbi években is volt és az állomány önamát szabályozta, a betegek elhullottak az egészségesek megmaradtak – helyreállt a rend.

A madár influenza is megjelent – mondhatni menetrend szerűen – hiszen a tavaszi- őszi madárvonulások „ajándéka” ez a betegség. A fácántartó telepek bajba kerültek, mert nem lehetett szállítani madarakat, így nagyobb értéke lett, a kisebb, de élvezetesebb vadmadár vadászatoknak.

Összegezve az elmúlt évet, elmondhatom, hogy ennél jobbat szeretnék a most következő évben.

Ehhez kívánok mindenkinek szerencsés, Boldog Új Évet!

A vízpart öre: a fűzfa történelmi öröksége

Történelmi növények - dr. Kovács Iván rovata

Képzeliük el egy pillanatra Dunaszekcsőt vöröshagyma, alma, burgonya, mák, napraforgó, kukorica és len nélkül. A falu ugyanúgy ott állna a Duna partján, a táj ugyanúgy hullámozna, de valami nagyon hiányozna belőle. A konyhákból eltűnne a hagyma illata, ami nélkül még a legegyszerűbb pörkölt is csak szomorú próbálkozás lenne. Az almáskertek csendje helyén üres ágak zörögnek, a burgonya nélkül pedig a vasárnapi ebéd asztalan tátongana egy gyanús úr. Mák nélkül nem lenne bejgli, napraforgó nélkül nem lenne mit ropogtatni, kukorica nélkül nem pattogna semmi a téli esték filmjei alatt, és len nélkül a régi idők vásznai is csak emlékek maradnának.

Ha belegondolunk, ezek a növények csendben, szerényen teszik a dolgukat: nőnek, teremnek, észrevétlenül formálják a mindennapjainkat. Ritkán mondjuk ki, de rengeteget köszönhetünk nekik. Ők adják a táj színeit, az asztalizeit, a hagyományok alapját. Dunaszekcső élete nélkülük sokkal szegényebb lenne – így hát jó néha megállni egy pillanatra, és hálát adni azért, hogy itt vannak velünk, észrevétlenül is a mindennapjaink része.

Most ismerjük meg a másik növényt ami nagy hatással volt és van az emberiségre:

A fehér fűz (Salix alba) az emberiség egyik legrégebben használt gyógynövénye. Gyógyhatását már az ókori civilizációk is ismerték, és a modern orvoslás egyik legfontosabb gyógyszeréhez, az aszpirinhez vezetett az útja. A fehér fűz kérge szalicilátokat tartalmaz, amelyek a fájdalom- és lázcsillapítás alapját képezik. A növény gyógyító erejét már az ókori füveskönyvek is említik, és a modern gyógyszerészet egyik kiindulópontja lett.

Hogyan adta forgalomba a Bayer az aszpirint 1899-ben? A Bayer cég 1899. március 6-án jegyeztette be az acetilszalicilsavat, vagyis az aszpirint a berlini Császári Szabadalmi Hivatalban. A tiszta acetilszalicilsav előállítását Felix Hoffmann végezte el, aki stabil, jól adagolható formába hozta a hatanyagot. A Bayer ezt követően tablettá formájában, egységes dózisban kezdte forgalmazni, ami akkoriban

forradalmi újításnak számított. A gyógyszer gyorsan világsiker lett, és mára a világ egyik legtöbbet használt hatóanyaga.

forrás: internet

A fehér fűz gyógyhatását több kultúra és tudós is felismerte az évszázadok során:

Ókori Egyiptom:

- Az Ebers-papirusz már említi a fűzfa gyógyító erejét, több ezer évvel ezelőtt.

Hippokratész (Kr. e. 400 körül)

- A „gyógyítás atyja” fűzfalevelet ajánlott szembetegségekre és szülési fájdalmak enyhítésére.

Dioszkoridész (Kr. u. 1. század)

- A fűzfa leveleit és kérgét kólika, köszvény és más fájdalmak kezelésére javasolta.

Edward Stone tiszteletes (1763)

- Ő volt az első, aki tudományos igényességgel számolt be a fűzfa lázcsillapító hatásáról a Royal Society-nek.

- A kínafakéreg (kinin) pótlására próbálta ki a fűzfakérget, és meglepően hatékonynak találta.

A fűz (különösen a vesszőfűz, a fehér fűz különböző változatai) évszázadokon át meghatározó alapanyaga volt a magyar kosárfonásnak. A fűzfa Magyarországon nemcsak a folyópartok jellegzetes növénye volt, hanem a mindennapi élet egyik legfontosabb alapanyaga is. A fűzvesszőből készült kosarak évszázadokon át szolgálták a paraszti gazdaságokat, a háztartásokat és a kereskedelmet. Miért éppen a fűz?

A fűzvesszők: rugalmasak, mégis erősek, könnyen hajlíthatók, gyorsan nőnek, így jól

megújuló alapanyagot adnak. Hántolva és hántolatlanul is felhasználhatók. A magyar kosárfonók különösen kedvelték a vesszőfűz (*Salix viminalis*) és a fehér fűz (*Salix alba*) hajtásait, mert ezek hosszú, egyenes, jól munkálható vesszőket adtak.

A fűzvesszőből készült kosarak mindenütt jelen voltak: piaci kosarak, szedőkosarak szőlőhöz, gyümölcsökhöz, kenyérkosarak, halászati eszközök (pl. varsa), állattartáshoz használt fonott kerítések, ölak, hordók, üvegek körbefonása szállításához.

A Duna mentén — így Dunaszekcső környékén is — különösen elterjedt volt a fűzvessző természetes és feldolgozása, hiszen a folyóparti talaj és a nedves környezet ideális a fűz számára. A kosárfonás nem csupán kézműves tevékenység volt, hanem öröklődő tudás, amelyet generációk adtak tovább. A vesszőt: metszették, válogatták, áztatták, hogy hajlékony legyen, majd különböző technikákkal fontak kosárrá. A hántolt, világos színű vesszők elegánsabb, míg a hántolatlan, sötétebb vesszők rusztikusabb kosarakat eredményeztek.

Kulturális jelentőség

A fűzvesszőből készült kosarak a magyar népi kultúra szerves részei. A kosárfonás:

- a népi mesterségek egyik legősibb ága,
- a fenntartható gazdálkodás példája,
- a tájhoz alkalmazkodó életmód lenyomata.

A fűz tehát nemcsak gyógynövényként, hanem a mindennapi élet praktikus eszközeinek alapanyagaként is fontos szerepet játszott.

A fűzfa a mitológiában, babonákban és hiedelmekben

A fűzfa az emberiség képzeletében mindig is különleges helyet foglalt el. Hajlékony ágai, vízparti megjelenése, „síró” formája és gyors növekedése miatt számos kultúrában a varázslat, a gyógyítás, a női erő, sőt a túlvilág jelképe lett. Osi szimbólum: a nőesség és a termékenység fája. A fűzfa sok

kultúrában a női princípiumhoz kapcsolódott: a Holdhoz, a vízhez, a termékenységhez, a megújuláshoz. A kelta hagyományban a fűzfa a Hold fája volt, és úgy tartották, hogy a fűzfa alatt könnyebb kapcsolatba lépni az álmok és a tudattalan világával.

A boszorkányok fája

A középkori Európában a fűzfa a boszorkánysághoz kötődött. Úgy hitték:

- a boszorkányok fűzfaágon repülnek,
- a fűzfa alatt könnyebb varázslatot végezni,
- a fűzfa kérge segít a jóslásban és a rontás elhárításában.

A fűzfaágakból készült varázspálcák különösen erősnek számítottak, mert a fa „érzékeny” a Hold változásaira.

A fűzfa lehajló ágai miatt sok kultúrában a gyász és a veszteség jelképe lett. A Biblia is említi a fűzfát a babiloni fogság idején, ahol a zsidók „fűzfákra akasztották hárfaikat” — innen ered a fűzfa melankolikus, szomorkás jelentése.

A fűzfa, mint védelmező növény: A magyar néphitben a fűzfa kettős természetű: egyszerre védelmező, és egyszerre veszélyes, ha nem tisztelettel közelítik meg.

Magyar babonák:

- Fűzfavesszőt tettek az ajtó fölé, hogy távol tartsa a rontást.
- A fűzfaág megóvta a házat a villámcsapástól, mert „a fűzben nincs tűz”.
- A fűzfa alatt nem volt tanácsos aludni, mert „elszívja az erőt” vagy „elviszi az álmot”.

A gyógyító fűzfa

A fűzfa gyógyhatása miatt a néphitben a gyógyítók fája volt: láz ellen, fejfájásra, izületi fájdalmakra.

A gyógyítók gyakran fűzfaágat tartottak maguknál, mert úgy hitték, hogy „elvezeti a betegséget”.

A vízparti fűzfák susogása sok kultúrában a szellemek hangjának számított.

Úgy tartották:

- a fűzfák alatt könnyebb találkozni a túlvilág lényeivel,
- a fűzfa gyökerei „összekötik a világokat”,
- a fűzfa árnyékában nem jó sokáig időzni, mert „elviszi a lelket”.

A fűzfa mint a rugalmasság és túlélés jelképe:

A fűzfa hajlékonysága miatt a keleti kultúrákban a kitartás, a túlélés és a bölcsesség szimbóluma lett.

A kínai mondás szerint: „A fűz meghajlik a szélben, de nem törik.” Ez a tulajdonság a fűzfát a belső erő és alkalmazkodóképesség jelképévé tette.

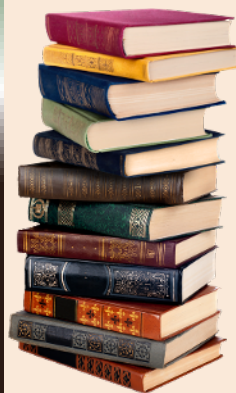
Íme egy méltóságteljes, mégis könnyen befogadható zárszó a fűzfa történelmi jelentőségéről:

A fűzfa története az emberiség története is: ott állt a folyók partján, amikor ősünk még csak tanulták a természet ritmusát, és ott áll ma is, ugyanazzal a csendes bölcsességgel. Gyógyított, amikor még nem léteztek gyógyszerek; eszközöket adott, amikor a kéz és a természet együtt dolgozott; menedéket nyújtott, amikor a vízpart volt az élet központja. A fűzfa egyszerre volt társ, tanító és támasz. Történelmi jelentősége nem csupán abban rejlik, hogy hányféleképpen szolgálta az embert, hanem abban is, hogy mindezt szerényen, észrevétlenül tette. A fűzfa a rugalmasság, az

forrás: internet

alkalmazkodás és a kitartás jelképe — olyan tulajdonságoké, amelyekre ma is szükségünk van. Ahogy a fűz meghajlik a szélben, de nem törik, úgy tanít bennünket is arra, hogyan maradjunk erősek a változó világban. A fűzfa tehát nem csupán egy növény a sok közül: élő emlékeztető arra, hogy a természet és az ember sorsa mindig összefonódik. Es amíg a fűzfák susognak a vízpartokon, addig ez a kapcsolat soha nem szakad meg.

Könyves sarok

Ebben a hónapban egy igazi gyöngyszemet szeretnék ajánlani mindazoknak, akiket érdekel falunk története.

Jankovics B. Dénes: A pribérdi Jankovics család története c. vaskos kiadvány a szekcsői grófi család történetét mutatja be, nagyon sok, eddig nem ismert dunaszekcsői vonatkozást felsorolva.

Az egykori nemesi család történésze nyugdíjba vonulása után 13 évig gyűjtötte az adatokat, míg 2024-ben megjelenhetett a könyv. Ezt írja a szerző róla:

„Ezzel a könyvvel nemcsak az volt a célom, hogy családjunk szűkebben vett történetét megírjam, hanem az is, hogy a pribérdi Jankovicsok szerencsés módon megmaradt levéltári anyagát feldolgozzam, és a benne rejlő értékes adathalmazt közzétegyem. Bízom benne, hogy igyekezetem a családom körében

megértésre talál, ezen túl pedig a helytörténet kutatói is haszonnal forgathatják...”

Az érdeklődőket várom szeretettel a könyvtárban!

Schmidt Gabriella
könyvtáros

Búcsú a banánoktól

Tév/hitek - ifj. Kulutác Zoltán rovata

Meg lehet figyelni, hogy a boltokban kapható egyes banánizú cukorkák más íz világgal rendelkeznek, sőt "banánizűbbek", mint a boltokban kapható banán maga. Ennek oka, hogy az izoamil-acetát, ami az ízt adja, egy másik banánfajból lett kinyerve. Akkor miért nem azt a banánt kapjuk a boltokban vagy a piacon? Ez itt a kérdés.

Az első igazán elterjedt és népszerű banánt Nicolas Boudin francia botanikus vitte el Martinique szigetére. 1835-ben egy másik francia, Jean Pouyat szállította egy példányát Jamaicára, ahol nem sokára elkezdtek nagymértékben termesztetni. Az évszázad végére Costa Ricán, Hondurason és más közép-amerikai országokban óriási ültetvényeken volt megtalálható. A Gros Michel elnevezésű banán minden más létező banánt elnyomott a kereskedelmi forgalomban. Édesebb volt, mint konkurensei, több banán termett egy-egy banánnövényen (a banán ugyanis nem fán terem, hanem egy saját száron, ami a földből nő ki), plusz lassabban is érett meg, tehát a frissen leszedett példányok körülbelül akkorra érték be, amikor behajózták őket az amerikai kikötőkbe. Ez utóbbi tulajdonsága különösen nagy szerepet játszott elterjedésében. A korabeli amerikaiak többsége ugyan hallott már a banánról, de talán soha nem látott és szinte biztosan nem kóstolt egyet sem.

1885-ben a Boston Fruits cég – ma Chiquita néven ismertek – elsőként kezdte fagyasztott raketekben szállítani a terméket. A Boston Fruit és a Standart Fruit számára létfontosságú volt, hogy minél nagyobb mennyiséget adjanak el, mert csak ebből származott profitjuk. Ennek köszönhetően a banán fele annyiba került, mint az alma. Az 1900-as évek elején 25 centért egy tucat banánt, de csak kettő darab almát lehetett kapni. Ennek következtében érthetően megnőtt a fogyasztás mértéke, míg 1900-ban olyan 15 millió csomagot adtak el, úgy 1910-re a szám 40 millióra emelkedett.

A piacon megtalálható 4-5 banánfaj közül a Gros Michel volt messze a legnépszerűbb.

A típusnak azonban volt egy komoly problémája. Mivel mesterséges keresztezés révén jött létre, ezért a banán nem tudott „szaporodni”. Minden új banánnövény úgy lett ültetve, hogy egy korábbi banánból csipentettek le egy darabot. Tehát gyakorlatilag klónozták azt.

Amikor az 1950-es évek elején felbukkant a „panamai betegség” (Fusarium wilt) nevű baktérium, a Gros Michel teljesen védtelenül állt előtte. Elég volt, ha

valamelyik munkás csizmáján megtelepedett egy spóra, amelyet magával vitt egy másik ültetvényre, az egészet porig kellett egyetni. A panamai immunis volt az akkoriban található permetszerekre, így a Gros Michel az 1960-as évek elejére szinte teljesen kipusztult, a fennmaradt mennyiség pedig alkalmatlannak bizonyult a kereskedelmi elvárások teljesítésére.

A banánipar kétségbeesetten igyekezett megbirkózni a „banán apokalipszissal” és a már 1850-es évek óta termesztett Cavendish típusban vélte megtalálni a választ. A Cavendish immunisnak nyilvánult a betegséggel szemben még akkor is, ha olyan területre telepítették be, amelynek talajában már létezett az. Ezt felismerve azonnal megkezdődött a tömeges betelepítés. Az új banán „alsóbbrendű” fajnak számított, nem véletlenül lett elnyomva a Gros Michel által évtizedeken át. Ennek ellenére még mindig jobb terméknek számított, mint vetélytársai, a banániparnak pedig sürgősen pótolnia kellett a kieséseket.

A cikk végére tehát megválaszolhatjuk a bevezetőben feltett kérdést. A cukor azért rendelkezik más ízzel, mert az azóta majdhogynem kipusztult Gros Michelből lett kinyerve.

Ezzel a válasszal azonban az a probléma, hogy nem igaz. Sokan hisznek ugyan benne, de ez csak egy mítosz. Az ipar által választott izoamil-acetát, nem egy speciális faj segítségével lett kifejlesztve, hanem pusztán egy kémiai összetevő. A banán-„szerű” íz a cukorkában, az ízesített tejitalban vagy más boltban kapható termékben az ipar kémiai képességeit és határait reflektálja. Semmi más.

Ja, és egy apróság a végére. A panamai betegség egy variánsa, a TR4, 2008-óta pusztítja a Cavendish ültetvényeket Ázsiában. Minden biztonsági intézkedés ellenére a betegség 2019-re elérte a Karib-szigeteket és az amerikai kontinentet. S úgy tűnik, az ipar nem tanult a múlt hibáiból, mert a Cavendish is monokultúra, amely klónozás segítségével lett elterjesztve. Ha tehát a TR4 nem lesz megállítva, könnyen meglehet, hogy idővel eltűnik a banán a boltok polcairól. Az lesz az igazi banán apokalipszis.

A Dunaszekcsői Fúvószenekar 2025-ben

Hangszín - Dunaszekcsői Fúvószenekar rovata

2025-ben sem tétlenkedett zenekarunk, ugyanis az előző évhez hasonlóan most is számos felkérést kapott helyi és vidéki rendezvényekre. Mindig jó visszagondolni az elmúlt 1 év eseményeire, hisz a lazább, jókedvű próbák, és a néha kemény gyakorlások meghozzák a várt eredményt. Szívesen adtuk elő régi és új zeneszámainkat a közönség számára, az utánuk kapott tapsnál nincs nagyobb dicsőret.

Tavalyhoz hasonlóan most is összegyűjtöttük fellépéseinket időrendben, hogy sok év múlva is büszkén tekinthessünk vissza erre a hosszú, eseménydús évvünkre.

Idei első fellépésünk március 14-én volt, amikor a 1848-49-es emlékműnél zenéltünk, majd a közönséget egy indulóval kísértük át a Művelődési Házba. Ezt követően jött egy 1,5 hónapos felkészülési időszak, amikor volt lehetőségünk alaposan begyakorolni a fellépésre szánt zeneszámainkat.

A hagyományokhoz híven, május 1-jén zenés ébresztővel köszöntöttük a falu lakóit, hogy így köszönjük meg támogatóinknak az elmúlt 1 éves segítségüket, amik nélkül zenekarunk és egyesületünk nem tudna működni.

Ennek hallatán Bátárról kaptunk felkérést, hogy május 10-én fúvószenével ébresszük falujukat. Platón ülve körbevittek minket a településen, indulókkal, csárdásokkal és egy polkával is köszöntöttük a településen élőket, 9 fővel képviseltük zenekarunkat.

Nagy szeretettel húztuk a talpalávalót a Duna-Gyöngye Néptánc Egyesület táncoslányaainak a hónap eleji és végi Májusfa be- és kitáncolásánál, valamint az idén első alkalommal, május 31-én megrendezett Tavasz-záró táncdelutánjukon is szívesen szerepeltünk néhány magyar népi zene és csárdás erejéig.

Az idei nyarunk meglehetősen mozgalmasra sikeredett. Június 4-én a Trianoni megemlékezés alkalmából 2 tapasztalt zenésztünk, Kulutác Zoltán és Galambosi László hazafias dallamokkal lépett fel a delutáni rendezvényen. Ezt követte a pünkösdi hétvége. Június 7-én a Dunaszekcsői Német Nemzetiségi Delutánon vettünk részt, ahol nemcsak zenekaruk, de az előző évben 5 tagunkból összeállt Galambosi-Hermann család zenekara is fellépett. Másnap pedig, már sok éve állandó szereplőként örvendeztethettük meg a Kaposszekcsői Habich Konrád Fúvószenekari Találkozózn megjelent közönséget német nemzetiségi műsorunkkal.

A hónap végén kezdetét vette 5 napos balatoni zenetáborunk, amit a jól megszokott balatonszárszói szállásunkon töltöttünk. A tábor zárásaként július 6-án megtartottuk önálló koncertünket, a Nyárköszöntő koncertet. A hét folyamán igyekeztünk tökéletesre csiszolni új zeneszámainkat, és a régieket is alaposan kigyakorolni, hogy a koncerten minél nagyobb sikerrel lépünk fel.

Ezután, az intenzív 1 hét után sok pihenésre nem volt idő, ugyanis 3 fellépés következett 1 héten belül. Ebben az évben is igényt tartottak előadásunkra Pécsen, a Lenau Haus udvarán zenélhettünk 1 óra sváb zenét július 20-án, vasárnap. Majd néhány nap múlva, július 23-án, szerdán a Lugio napok keretében megrendezett nemzetiségi esten szerepeltünk. Harmadikként e hét szombatján, 26-án a Nagynyárádi Kékfestő Fesztiválon adhattunk egy félórás „modern blokkot” a színpadon.

Július 28-tól augusztus 3-ig 4 fiatal zenésznünk részt vett a Landesrat által szervezett JAO zenetáborban. A tábor jól sikerült, igazán színvonalas zenekart tettek össze a szervezők, csupa 18 éven aluli zenetanulókból. Néhányan el is utaztunk meghallgatni őket Vértesboglárra.

Augusztus 9-én Székesfehérváron a fúvóstalálkozózn léptünk fel nemzetközileg is elismert, nivós fúvózenekarok közt, egy óriási színpadon, többszáz fős nézőközönség előtt. A sok taps nagyon jó érzésekkel töltött el minket, a végén pedig összeálltak a zenekarok 3 közös zeneszám erejéig. Igazán jól sikerült!

1 héttel később néhány zenésznünk mohácsi kíségetők segítségével testvértelepülésünkön, a szlovákiai Garamszentgyörgyön járt és lépett fel a helyi nemzetközi rendezvényen. Majd

augusztus 19-én falunk Államalapítási ünnepségén szerepeltünk. Ezúton is köszönjük községünk polgármesterének, Sáhó Lászlónak a kedves vendéglátást!

Ezt követte a hónap végén legnagyobb saját rendezvényünk, a VIII. Dunaszekesői Fúvóstalálkozó. Augusztus 30-án 5 fúvózenekar és a Pécs Város Mazsorett Együttese és Táncara szórakoztatta az ide látogató helyi és vidéki vendégeket. A szépszámu közönség, a vastaps és a nagy ováció mindennél többet jelent! Na meg persze a sok dicséret és a visszajelzés, hogy „Jövőre is jövőnk!”. Mi pedig természetesen 2026-ban is szeretettel visszavárjuk a kedves közönséget!

Ezt követően szeptember 13-án a helyi civil szervezetek összefogásával megtartottuk az első dunaszekesői Szüreti fesztivált, ahol nemcsak az utcai felvonulást kísértük csárdásokkal, hanem 2 db negyedórás blokkban színpadi műsorral is kedveskedtünk a felvonulók részére. 1 héttel később 1 nap alatt 2 fellépésünk is volt: a dunaszekesői templomtérén szombaton délelőtt 10 órakor megrendeztük, szintén a civil szervezetekkel közösen, a „Sereglés” névre hallgató nemzeti kulturális rendezvényt, délután pedig Bárban szerepeltünk a Falunapon.

Október 4-én a Villányi Vörösbör Fesztiválon vonultunk fel, 1 héttel később, 11-én pedig szintén indulókkal meneteltünk végig Balatonfüred utcáin, amit egy félórás színpadi műsor követett. Elképesztő embertömeg az utcákon, a hívősebb idő ellenére is szép számu közönségünk volt.

Köszönjük a biztatást és a sok tapsot!

A fúvózenekart és családjukat képviselve, a Galambosi-Hermann család zenekarának 2 szereplése következett: a bátaszéki német nemzetiségi ház előtt felállított keresztiszentelés október 18-án, majd november 22-én a 200 kilométerre lévő Városlődön, a Landesrat által megrendezett Családi zenekarok találkozója. Immáron 4 fellépésen vannak túl, így együtt ötön! Nagyon örülünk sikereiknek!

Nagy eseményként tartjuk számon, hogy november 11-én sor került a zenekar életében első közmédia szereplésére, amikor a Magyar Televízió megbízásából felvételeket készítettünk az „Itthon vagy!” című műsorukba. Nagy izgulusok közepette, a szerkesztéshez négyszer is el kellett eljárásunk a „Schwäbische Weihnachten” című karácsonyi összeállításunkat, amit aztán december 19-20-21-én adtak le a köztévében egy rövid bemutatás közepette. Nagyon büszkék vagyunk rá, köszönjük a megkeresést és a lehetőséget!

A novemberi hónap a továbbiakban a felkészülésről szólt, ugyanis az adventi időszakra készültünk.

December 6-án a Bejgli-sütő verseny alatt adtuk elő karácsonyi darabjainkat, majd december 20-án a szokásokhoz híven megrendezett Karácsonyi hangversenyen a Római Katolikus Templomban szólaltattuk meg hangszereinket.

A zenélni tanuló fiatalok által egyéni előadások is hallhatók voltak, de a zenekar is igyekezett meghitt karácsonyi hangulatot teremteni a Karácsonyra hangolódva. Ezúton is köszönjük a sok tapsot és az elismerő szavakat! Ez az esemény és a jól sikerült fellépés méltó lezárása volt a 28 zenekari eseményből álló 2025-ös évnék.

Emellett mindenképpen szükséges megemlítenünk, hogy idén is számos támogatásban részesültünk, amiket ezúton is köszönünk szépen! Ezek biztosítják zenekarunk hosszú távú működését. Sikeres pályázataink: A Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt-nél a nemzetiségi zenetábor megrendezésére 800 ezer forintot, a Nyárköszöntő koncertre pedig 300 ezer forintot nyertünk. További 900 ezer forintot nyertünk a működési kiadásaink finanszírozására: fellépésekre való utazásra, plakátok nyomtatására és egy új nyomtató vásárlására.

A Csoóri Sándor Alapnál sikerrel pályáztunk a 2025/2026-os tanévre hangszerez népzene oktatására, melyből 1 millió forint támogatásban részesült egyesületünk. A Baranyai Német Önkormányzatok Szövetségénél 172 ezer forintot nyertünk trombita beszerzésére, valamint a Fúvóstalálkozó költségeire 60 ezer forintot. Ezen rendezvény megvalósítását a Szekcsői Németek Nemzetiségi Önkormányzata megpályázta, amire 600 ezer forintot nyert a Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt-nél, ami a rendezvénysátor belésére és a fellépő együttesek vendéglátására, étkeztetésére lett felhasználva. A fennmaradó 589 ezer forint kiadást a Dunaszekesői Községi Önkormányzat finanszírozta meg, ennek köszönhető, hogy az előző évekhez hasonló színvonalon tudtuk megrendezni a találkozót!

Továbbá köszönjük az egyik főtámogatónknak, a Szekcsői Németek Nemzetiségi Önkormányzatának a 300 ezer forint működési támogatást, amiből 4 zenésznünk Landesrat (JAO) ifjúsági zenetáborba való részvételi díját és a pályázatírónk, Ujvári Zita

munkadíját fizettük ki! Hálásan köszönjük a munkáját a sok pályázatban! Köszönettel tartozunk azért, hogy 2025-ben is biztosította a 2 millió forint éves működési támogatást másik főtámogatónk, a Dunaszekeső Községi Önkormányzat!

Ezúton is köszönjük elnökünknek, Hermanné Márcz Évának az egész éves alázatos munkáját, és Alföldi Baláznak a diákok tanítását és a zenekar felkészítését! Ezen túl, de nem utolsó sorban szeretnénk megköszönni minden kedves Dunaszekesőinek és vidékinek, továbbá szülőknek, gondviselőnek, aki

figyelemmel követte munkásságunkat, ott volt valamelyik fellépésünkön (akár többön), vagy érdeklődött a zenéink és tevékenységeink iránt akár a honlapunkon, akár a facebook oldalunkon vagy a YouTube-on, és/vagy valamilyen módon támogatta, segítette zenekarunkat a 2025-ös évben! Külön köszönjük mindazoknak, akik adójuk 1%-ával támogatták egyesületünk működését! Bízunk benne, hogy a jövőben is, hasonló színvonalon és szeretettel adott zenéinkkel meghálálhatjuk!

Boldog, békés, sikerekben és egészségekben gazdag újévet kívánunk Mindenkinek!

Örökös dísz a kertben: A KÖVIRÓZSA (*Sempervivum*)

Virágszirmok - Treutz Éva rovata

A természet őseréjét talán a számtalan kövirózsa faj jelképezi a legjobban, ez a varjúháj félek családjába tartozó húsos levelű pozsgás. Már a latin név is sokat elárul viselőjéről, hiszen jelentése: „örökké élő”, más szavakkal a kövirózsa egy igazi túlélő.

Vízre szinte alig van szüksége, tápanyag utánpótlást nem igényel, a talaját sohasem kell frissíteni.

A kövirózsa jellegzetes levélrózsái többnyire a hegyvidékek sziklás, napsütötte lejtőin tűnnek fel az Alpokban éppúgy, mint a Pireneusokban, vagy a Kárpátokban. A legtöbb fajta nem nő 10-15 cm-nél nagyobbra, virágai a tölevélrózsák közepéből emelkednek ki és annak csúcsán bogernyővirágban nyílnak a nyári hónapokban. Színük fajonként változó, többnyire rózsaszín, sárga, vagy piros. Az elvirágzott törzsről elpusztulnak, de az addigra legyökerezett sarjak tovább élnek.

Napos helyen érzik magukat a legjobban, itt fejlődnek a legszebben. Fényszegény helyen levelei megnyúlnak.

A telet gond nélkül átvészeli, ezért egész évben tarthatjuk őket szabadban.

Ültethetjük kerti ágyásba, cserépbe, vagy balkonládába egyaránt.

Annak, aki egyszer kövirózsát vásárolt, vagy kapott, már nincs többé gondja, mert a növény

magától szaporodik sarjhajtásokat növesztve.

Mindazon túl, hogy a kövirózsa igazán dekoratív, nem igényel gondozást, könnyű szaporítani, ami még rendkívül hasznossá teszi ezt a növényt az az, hogy játékosan gyógyhatású készítményként is alkalmazhatjuk. Levelének kiperéselt levét gyulladáscsökkentő szerként használhatjuk fül-fájás, fogfájás ellen. A levél forrázatát teaként torokgyulladásra fogyaszthatjuk mellékhatások kockázata nélkül. C-vitamin tartalmának köszönhetően antioxidáns és sejtvédő hatással is rendelkezik, felhasználhatjuk különböző bőrproblémáknál, valamint a szépségápolásban is.

Ezen pozitív tulajdonságok ismeretében érdemes tehát helyet találni a kertünkben a kövirózsa számára.